

Varningspåskrifter och bruksanvisningar som krävs i förordningen om förpackningspåskrifter (1084/2004) och produktbunden lagstiftning och som Livsmedelssäkerhetsverket Evira förutsätter

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
<p>Färgämnen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Para-orange (E 110) (*) - Kinolingult (E 104) (*) - Azorubin (E 122) (*) - Allurarött (E 129) (*) - Tartrazin (E 102) (*) - Nykockin 4R (E 124) (*) <p>(*) med undantag för livsmedel där färgämnet (färgämnena) har använts av hälsoskäl eller till annan märkning av köttprodukter eller till stämpling eller dekorationsmålning av äggskal</p>	<p>Förpackningen av livsmedel som innehåller dessa färgämnen skall vara försedda med följande påskrift fr.o.med 20.7.2010: <i>"Färgens (färgernas) namn eller E-nummer: kan ha en negativ effekt på barns beteende och koncentration".</i></p>	<p>EPRF (EG) Nr 1333/2008, 24 art. och bilaga V</p>
<p>Fisken escolar (<i>Lepidocybium flavobrunneum</i>)</p>	<p>Får släppas ut på marknaden endast förpackade och ska vara märkta: <i>Eftersom escolar innehåller rikliga mängder osmält fett som intaget kan medföra tarmsymptom (bl.a. fettdiarré), skall den tillagas så, att största delen av fettet försvinner ur fisken (t.ex. genom grillning). Fett från fisken får inte användas för tillredning av sås.</i></p>	<p>Kommissionens förordning 1020/2008/EG, bilaga II e)</p>
<p>Dietiska produkter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bantningspreparat 	<p>Obligatoriska kompletterande påskrifter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vid behov anvisningar om tillredning och uppgift om vikten av att anvisningarna följs 2) Om intaget av polyoler överskrider 20 gram per dag i fråga om en produkt som tillreds och konsumeras enligt tillverkarens anvisningar, skall förpackningen förses med uppgift om att <i>produkten kan verka laxerande</i> 3) Uppgift om vikten av ett tillräckligt dagligt vätskeintag 4) I fråga om kostersättning: uppgift om att preparatet tillgodoser dagsbehovet av alla viktiga näringsämnen samt dessutom en anmärkning 	<p>HIMb om bantningspreparat 904/1997, 8 §</p>

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
<p>- Livsmedel för speciella medicinska ändamål</p>	<p><i>att preparatet inte får användas längre än tre veckor utan att en sakkunnig i hälso- och sjukvård tillfrågas</i></p> <p>5) I fråga om måltidsersättning: en uppgift om att preparatet lämpar sig för nämnt ändamål endast som en del av en energifattig diet och att andra livsmedel bör ingå som en nödvändig del i denna diet</p> <p>Obligatoriska kompletterande påskrifter under rubriken <i>Viktigt</i> eller något annat motsvarande uttryck:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uppgift om att produkten skall användas under medicinsk övervakning 2) Uppgift om huruvida produkten är lämplig som enda näringskälla 3) Vid behov, en uppgift om att produkten är avsedd för en viss åldersgrupp 4) Vid behov, en uppgift om att intag av produkten innebär en hälsorisk för personer som inte lider av de sjukdomar, åkommor eller medicinska tillstånd för vilka produkten är avsedd. <p>Kompletterande påskrifter vid behov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uppgift om lämpliga försiktighetsåtgärder och eventuella kontraindikationer 2) Varning om att produkten inte är avsedd för intravenöst dvs. parenteralt bruk 3) anvisningar för korrekt beredning av produkten samt för användning och lagring av produkten efter att förpackningen har brutits. 	<p>HIMf om livsmedel för speciella medicinska ändamål 406/2000, 9 – 10 §</p>
<p>- Modersmjölksersättning och tillskottsning</p>	<p>Obligatoriska kompletterande påskrifter och särskilda påskrifter bl.a.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) I fråga om modersmjölksersättning och tillskottsning: anvisningar om rätt tillredning, förvaring och bortskaffande av produkten och en varning för de hälsorisker som är förenade 	<p>HIMf 1216/2007, 12 §</p>

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
	<p>med oriktig tillredning och förvaring;</p> <p>2) Under rubriken <i>Viktigt</i> eller ett likvärdigt uttryck:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ett konstaterande av att amning är överlägsen - en rekommendation att produkten endast används på tillrådan av opartiska personer med utbildning i medicin, näringslära eller farmakologi eller av annan fackpersonal som har ansvar för barna- och mödravård. <p>På förpackningen till modersmjölksersättning och specialberedning för spädbarn i pulverform skall finnas följande bruksanvisningspåskrifter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ” <i>Tillred endast en engångsportion åt gången enligt doseringsanvisningarna.</i> 2) <i>Tillred drycken i rent, kokt (över 70 C-grader) och avkylt vatten. Tappa vattnet ur kallvattenkranen. Tvätta och koka flaskorna före bruk. Flaskorna behöver inte kokas efter att du övergått till tillskottsnäring.</i> 3) <i>Förvara inte ersättning som är färdig för bruk i varmt.</i> 4) <i>Släng den ersättning som blivit kvar i flaskan efter matning.</i>” 	<p>Eviras ställningstagande 24.4.2007 (uppdaterad version av det ursprungliga ställningstagandet 8.4.2005)</p> <p>Det är viktigt att modersmjölksersättningar i pulverform hanteras på ett tryggt sätt för att hälsoriskerna som bakterien <i>Enterobacter sakazakii</i> medför skall kunna förebyggas.</p>
<p>Livsmedel som innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra</p> <ul style="list-style-type: none"> - sötsaker och drycker som innehåller lakritsrot (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) eller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra som sådan och vilka innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra i en mängd som motsvarar minst 100 mg/kg eller 10 mg/l - sötsaker som innehåller lakritsrot eller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrr- 	<p>Omedelbart efter förteckningen över beståndsdelar skall finnas påskriften <i>"innehåller lakrits"</i>. Någon dylik påskrift behövs inte om ordet lakrits förekommer i förteckningen över beståndsdelar eller i livsmedlets beteckning. Om förteckningen över beståndsdelar saknas skall uppgiften finnas i anslutning till livsmedlets beteckning.</p> <p>Omedelbart efter förteckningen över beståndsdelar</p>	<p>HIMf om förpackningspåskrifter (1084/2004), 22 §</p> <ul style="list-style-type: none"> - övergångstid till 20.5.2006 för tillverkarnas del (produkter som tillverkats och förpackats före det får säljas slut)

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
<p>hizinsyra som sådan och vilka innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra i en mängd som motsvarar minst 4 g/kg</p> <p>- drycker som innehåller lakritsrot eller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra som sådan och vilka innehåller glycyrrhizinsyra eller ammoniumsalt av glycyrrhizinsyra i en mängd som motsvarar minst 50 mg/l eller minst 300 mg/l (drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol)</p>	<p>skall finnas påskriften "<i>innehåller lakrits – personer som lider av högt blodtryck skall undvika överkonsumtion av denna produkt</i>". Om förteckningen över beståndsdelar saknas skall uppgiften finnas i anslutning till livsmedlets beteckning.</p> <p>Omedelbart efter förteckningen över beståndsdelar skall finnas påskriften "<i>innehåller lakrits – personer som lider av högt blodtryck skall undvika överkonsumtion av denna produkt</i>". Om förteckningen över beståndsdelar saknas skall påskriften finnas i anslutning till livsmedlets beteckning.</p>	
Gås- och ankägg	<p><i>Det kan vara skadligt för hälsan att förtära äggen om de inte har kokats i minst tio minuter.</i></p> <p>Varningstext skall också finnas på ett anslag (oförpackade ägg)</p>	HIMb om hönsägg och andra fågelägg (1331/1995) 6.2 §
Honung	<i>Får inte ges till barn under 1 år (Endast för barn över 1 år)</i>	HIMf om honung (447/2003) 5.2 § Om honung ges till barn under 1 år kan finnas risk för botulism.
Växtsteroler, växtsterolestrar, växtstanoler och växtstanolestrar , som tillsatts i livsmedel eller livsmedelsingredienser	<p>Förpackningen skall vara försedd med bl.a. följande påskrifter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Det skall framgå att <i>produkten är avsedd enbart för personer som vill sänka kolesterolhalten i blodet.</i> 2) Det skall framgå att <i>patienter som tar kolesterol-sänkande medicin endast bör inta produkten i samråd med läkare.</i> 3) Det skall finnas väl synlig och lättläst information om att <i>produkten från näringssynpunkt kan vara mindre lämplig för gravida och ammande kvinnor</i> 	Kommissionens förordning 608/2004/EG (artikel 2) om märkning av livsmedel och livsmedelsingredienser med tillsats av fytosteroler, fytosterolestrar, fytostanoler och/eller fytostanolestrar

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
	<p><i>samt barn under fem år.</i></p> <p>4) Råd skall ges om att <i>produkten bör användas en del av en balanserad och varierad kost som innefattar ett regelbundet intag av frukt och grönsaker för att upprätthålla karotennivåerna.</i></p> <p>5) I samma fält som uppgiften enligt punkt 3 skall det anges att <i>konsumtion av mer än 3 gram per dag av tillsatta växtsteroler/växtstanoler bör undvikas.</i></p>	
<p>Drycker som innehåller koffein (med undantag för sådana drycker som är baserade på kaffe eller te eller är tillverkade av kaffeextrakt eller teextrakt och vars beteckning innehåller ordet "kaffe" eller "te"), som färdiga att konsumeras innehåller mer än 150 mg koffein/l, oavsett källa.</p>	<p><i>"Hög koffeinhalt (...mg/100 ml)"</i> Påskriften skall finnas intill dryckens beteckning.</p> <p><i>"Rekommenderas inte för barn, gravida kvinnor eller personer känsliga för koffein"</i></p> <p>Högsta intaget per dygn exakt uttryckt (t.ex. <i>Högst två burkar per dygn</i>)</p>	<p>HIMf om förpackningspåskrifter (1084/2004), 21 §</p> <p>Eviras ställningstagande 24.4.2007</p> <p>Europeiska Unionens vetenskapliga kommitté för livsmedel konstaterar i sitt utlåtande om så kallade energidrycker den 21 januari 1999 att energidryckernas andel av den totala koffeinförbrukningen antagligen inte medför någon skada för vuxna personer, gravida kvinnor undantagna, då man antar att energidryckerna ersätter andra koffeinkällor. Hos barn kan däremot daglig extra utsättning för koffein orsaka temporära beteendestörningar såsom rastlöshet och nervositet. Vetenskapliga kommittén konstaterar att gravida kvinnor borde minska sin förbrukning av koffein.</p>
<p>Sötsaker, tuggummin, stänger och andra liknande produkter</p>	<p><i>"Rekommenderas inte för barn, gravida kvinnor eller personer känsliga för koffein"</i></p> <p>Högsta intaget per dygn exakt uttryckt (t.ex. <i>Högst en ask per dygn</i>)</p>	<p>- " -</p> <p>- " -</p>

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
Kosttillskott som innehåller koffein	<i>" Rekommenderas inte för barn, gravida kvinnor eller personer känsliga för koffein "</i>	- " -
Stenmurklor	<p><i>" Obehandlad är stenmurklan giftig</i></p> <p><i>Stenmurklor skall kokas två gånger i rikligt med vatten (1 del svamp till 3 delar vatten) i minst fem minuter och sköljas väl i rikligt med vatten efter varje kokning.</i></p> <p><i>När murklor konserveras genom torkning skall de blötläggas i vatten i minst två timmar innan de används (10 g svamp och 2 dl vatten). Efter blötläggningen skall murklorna kokas två gånger på samma sätt som om de var färska.</i></p> <p><i>När murklor torkas eller kokas skall ventilationen vara god. Det vatten som murklorna har blötlagts eller kokats i får inte användas vid matlagning."</i></p> <p><i>Denna varning och behandlingsanvisning skall finnas i en broschyr som är lätt att få syn på i omedelbar närhet till murklor som säljs oförpackade.</i></p>	HIMf om saluföring av matsvampar (489/2006) 9§
Naturliga mineralvatten som innehåller mer än 1,5 mg/l fluor	<p><i>" Innehåller mer än 1,5 mg/l fluor: bör inte intas regelbundet av spädbarn och barn under sju år"</i></p> <p><i>Varningen skall stå i tydlig och klar skrift i omedelbar närhet av varubeteckningen.</i></p>	Kommissionens direktiv (2003/40/EY) artikel 4 punkt 1-2 om fastställande av förteckningen över, gränsvärden för halter av och märkningsuppgifter för beståndsdelarna i naturligt mineralvatten samt villkor för behandling av naturligt mineralvatten och källvatten med ozonberikad luft - verkställd med HIM:s förordning (1102/2003)

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
<p>Sötningsmedel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Livsmedel som innehåller mer än 10 procent tillsatta polyoler (sockeralkohol)¹ - Livsmedel som innehåller aspartam 	<p><i>" Överdriven konsumtion kan ha laxerande verkan "</i></p> <p><i>" Innehåller fenylalaninkälla "</i></p>	<p>HIMf om förpackningspåskrifter för livsmedel (1084/2004) 19 §</p> <p>- " -</p>
<p>Bönor, torkade</p>	<p>På förpackningen till saluhållna bönor skall nämnas den sålda bönsortens namn och där skall också finnas en bruksanvisning, av vilken framgår hur bönorna skall behandlas; hur lång tid de skall blötläggas och kokas.</p> <p>Bruksanvisning: <i>"Bönor får inte intas obehandlade. De skall blötläggas över natten, sköljas och kokas i minst ...tid"</i>.</p> <p>(Koktider för olika bönsorter bifogas)</p>	<p>Eviras ställningstagande</p> <p>Många bönor innehåller på naturlig väg toxiska ämnen (lektiner) som kan orsaka matförgiftning. Lektinerna förintas vid kokning.</p>
<p>Kosttillskott</p>	<p>Varning om att <i>den angivna rekommenderade dagliga dosen inte får överskridas;</i></p> <p>Uppgift att <i>kosttillskott inte bör användas som ett alternativ till en varierad kost;</i></p> <p>Varning som anger att <i>produkterna skall förvaras utom räckhåll för små barn.</i></p>	<p>HIMf om kosttillskott 571/2003, 5 §</p>
<p>Soja- , havre- och risdrycker</p>	<p>Av påskrifterna på förpackningarna till soja-, ris- och havredrycker och av broschyrer, reklam och saluhållande av sådana produkter skall tydligt framgå att produkterna inte lämpar sig som föda för spädbarn.</p> <p>I påskrifterna på förpackningen till soja-, ris- och havredrycker skall sålunda finnas en varning om att</p>	<p>Eviras ställningstagande som bygger på social- och hälsovårdsministeriets utlåtande 23.5.2006, DNr SHM/732/2006. Detta utlåtande är en uppdaterad version av det ursprungliga, 25.1.1994 daterade utlåtandet DNr 95/623/93.</p> <p>Sojadrycker uppfyller till sitt näringsinnehåll inte</p>

¹ Polyoler är bl.a. ksylitol, sorbitol, maltitol, mannitol, isomaltitol, laktitol och maltitolsirap

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
	"Får inte ges till barn under 1 år".	de krav som uppställts för modersmjölksersättningar. De är inte näringsmässigt tillräckliga och lämpar sig inte för att tillfredsställa näringsbehovet hos spädbarn. Sojadrycker får inte förväxlas med sojaproteinbaserade modersmjölksersättningar och man får inte ge ett sådant intryck att de skulle motsvara sådana.
<p>Beslut om nya livsmedel som meddelats i enlighet med EG-förordning 258/97</p> <p>Hittills (april 2007) har meddelats</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salatrim och livsmedel som innehåller salatrim (bakverk och konfektyr) <p>Chiafrö (<i>Salvania hispanica</i>)</p>	<p>Omnämmandet "energireducerat fett (salatrim)" skall anges i produkternas ingrediensförteckning.</p> <p>I påskrifterna skall också anges att <i>överkonsumtion kan leda till mag-tarmstörningar och, att produkten inte är avsedd att konsumeras av barn.</i></p> <p>I påskrifterna ska vara uppgift att Chiafrön får användas endast i brödprodukter med ett högsta innehåll av 5 % chiafrö.</p>	<p>Kommissionens beslut (2003/867/EG) 1-2 §, om tillstånd för utsläppande på marknaden av salatrim som ny livsmedelsingrediens enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 258/97</p> <p>(Salatrim är en grupp energireducerade triacylglycerider som utvecklats för att användas som alternativa fetter.)</p> <p>Kommissionens beslut (2009/827/EG) om tillstånd för utsläppande på marknaden av chiafrö (<i>Salvania hispanica</i>) som ny livsmedelsingrediens enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 258/97</p>
<p>Allergeners korskontamination</p>	<p>t.ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan innehålla nötter - kan innehålla rester av nötter - tillverkad på en linje, där nötter hanteras - tillverkad i en fabrik, där också nötter hanteras 	<p>En riskanalys som näringsidkaren gjort. Påskriften används endast, om möjligheten till korskontamination inte kan elimineras med någon annan hanteringsmetod.</p>

Livsmedel/livsmedelskategori	Varningspåskrift/Bruksanvisning	Grunder för påskriften
Varningspåskrifter som anges i samband med hälsopåståenden	Då hälsopåståenden används skall vid behov ges <ul style="list-style-type: none">- ett konstaterande riktat till personer som bör undvika att använda produkten- en lämplig varning i fråga om produkter som vid överdriven konsumtion kan utgöra en hälsorisk	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, artikel 10